

IAML-konferens i Warszawa 10-15/7-04

Tack vare ett generöst bidrag från Svensk biblioteksforeningen hade jag i år möjlighet att delta i årets IAML-konferens i Warszawa, Polen 10-15/7-04 <http://www.iaml.pl>

IAML (International Association of Music Libraries, Archives and Documentation Centres) www.iaml.info är en sammanslutning av närmare 2000 medlemmar (individuella och institutioner) i ca 45 länder, främst i Europa och USA, men även medlemmar från Australien, Asien och Afrika är representerade. Den svenska sektionen av IAML heter Svenska Musikbiblioteksforeningen (SMBF) www.smbf.nu.

Varje år har IAML en internationell konferens, i år var konferensen på Nationalbiblioteket i Warszawa och deltagarantalet var närmare 400 personer. År 2006 kommer IAML att ha sitt internationella möte i Göteborg i Höskolan för scen och musiks lokaler (som även är min arbetsplats). Senast den internationella konferensen ägde rum i Sverige var 1986, då i Stockholm. Då konkurrensen är stor om att få vara värd för detta evenemang, är det mycket roligt att Göteborg har fått äran. För första gången kommer även två andra foreningar att ha en gemensam konferens tillsammans med IAML: IAMIC (International Association of Music Information Centres) www.iamic.net och IMS (International Musicological Society) www.ims-online.ch. Vi räknar alltså med ett större antal konferensdeltagare än tidigare.

Eftersom jag kommer att medverka i den lokala förberedelsegruppen inför denna konferens i Göteborg kändes det mycket viktigt att åka till konferensen i Warszawa för att knyta kontakter och studera hur en internationell konferens av denna typ kan fungera. Förutom att studera hur administrationen av konferensen fungerar var jag också intresserad av de punkter i programmet som hålls av avdelningen "Libraries in Music Teaching Institutions Branch" och "IAML Cataloguing Commission".

Konferensen inleddes söndagen den 10 juli med registrering och öppningsceremoni i National Philharmonic, Chamber Hall. Årets "patron" tonsättaren Wojciech Kilar kunde tyvärr inte medverka vid öppningsceremonin. Men den stråkkvartett – The OPIUM String Quartet – som framförde bl.a. Kilers musik skötte sin uppgift strålande och fick långa applåder efter sitt framförande. Eftersom alla tal var på polska med tolkning till engelska blev öppningsceremonin ganska lång. Något att tänka på inför vår öppningsceremoni i Göteborg nästa år!

Eftersom vi även skulle göra reklam för vår konferens i Göteborg nästa år hade vi fått ett bord tilldelat oss för detta. Med hjälp av godis, foldrar och broschyrer, iklädda t-shirts med vacker logga skulle vi försöka locka så många konferensdeltagare att åka även till Göteborg nästa år. Jag tror vi lyckades ganska bra med detta. Men det var inte bara promotion för vår konferens som gällde, man skulle ju även försöka gå på så många programpunkter som möjligt på denna konferens. Efter att vi gjort ett schema för bemanningen vid vårt bord kunde man botanisera bland många intressanta programpunkter.

Under måndagen var jag bl.a. på sessionen om "Polish archives" (presenterad av IAML: Archives and Music Documentation Centres Branch). Elzbieta Jasinska-Jedrosz och Piotr Maculewics presenterade "Archives of Polish composers at the University Library of Warsaw". Arkivet startade 1952 som en del av bibliotekets musikavdelning. Arkivet innehåller en unik samling av dokument (manuskript, brev, rapporter) av polska kompositörer och musikforskare, främst från 1900-talet. Arkivet innehåller även autofrafer från Krzysztof Penderecki, Witold Lutoslawski, Henryk Mikolaj Górecki med flera.

På eftermiddagen var jag på en annan intressant programpunkt: "Copyright and critical edition." Det var en paneldiskussion med representanter från både biblioteksområdet som förläggare och hade som fokus på problemet med olika utgåvor av olika kvalitet och pris. Oftast tar de bättre kritiska utgåvorna mycket längre tid att framställa och blir också mycket dyrare att köpa. Från förläggarnas sida menade man att det måste finnas olika nivåer på utgåvorna, förlagen är företag som måste få tillbaka sina utlägg och därför måste även enklare och billigare utgåvor finnas. En av paneldeltagarna uttryckte också åsikten att man kanske istället för att fokusera på dåliga utgåvor ska fokusera på bra framföranden istället.

Under tisdagen var det två programpunkter jag hade beslutat sedan länge att lyssna på: "Music in Poland" och "Netmusic : music online in the public libraries of Denmark". En mängd av Frédéric Chopins autografer, brev, dokument m.m. finns utspridda över hela världen och Mariola Nalecz från Nationalbiblioteket i Warszawa gav en intressant rapport om insamlandet av detta. Ewa Dahlig-Turek gav ett föredrag om den s.k. "Polish rhythms": "Mazurka and Polonaise – history of Polish national dances". Malgorzata Perkowska-Waszek från Institute of Musicology, Jagiellonian University, Kraków gav en beskrivning och en kort historik av en boksamling som den kände pianisten, kompositören och politikern Ignacy Jan Paderewski ägde före andra världskriget. Efter kriget donerades samlingen till Jagiellonianuniversitetet i Kraków. 1974 startades "The Paderewski's Life, Works and Documentations Centre at the Institution of Musicology" som även har till uppgift att samla in relaterade dokument till Paderewski såsom fotografier, konsertprogram och inspelningar.

Ole Bisbjerg från Stadsbiblioteket i Århus gav en intressant rapport om hur danska folkbibliotek från 2004 har distribuerat legal musik via Internet till sina användare. Projektet har varit mycket framgångsrikt, ca 250 000 nedladdningar har redan gjort. Projektet bygger på ett unikt samarbete mellan stora skivbolag, copyrightorganisationer och folkbiblioteken i Danmark. Jonathan Irons från SheetMusicNow.com redogjorde för deras samarbete med bibliotek i Danmark. Slutligen presenterade Verena Funtenberger från Stadtbibliothek Essen i Tyskland ett projekt där man introducerat musikbiblioteket för barn med hjälp av Mozart (en utklädd bibliotekarie). I ett bildspel visade Verena hur detta gick till och barnen verkade tycka att detta var riktigt roligt! Kvällen avslutades med vacker barockmusik i det kungliga slottet.

Onsdagseftermiddagen var vikt för utflykter och då jag även hade min familj med mig i Warszawa beslöt vi oss för att på egen hand upptäcka Warszawa denna eftermiddag. Efter att ha beskådat den fantastiska utsikten från 30:e våningen i Warszawas kultur- och vetenskapscenter så tog vi en promenad till den lika fantastiska Lazienkowskiparken, med bl.a. det flytande palatset. Där tillbringade vi många timmar under de skuggiga träden.

En programpunkt jag länge hade sett fram emot var den som presenterades av IAML Cataloguing Commission. Temat var "Online catalogues and thesauri".

De första talarna var Maria Burchard och Agnieszka Kasprzyk från NUKAT Centre, Warszawa universitetsbibliotek. De presenterade NUKAT, den gemensamma katalogen för polska forskningsbibliotek. 49 bibliotek är anslutna till NUKAT och varje månad läggs det in ca 16000 bibliografiska poster och 13000 auktoritetsposter in i NUKAT.

Den andra programpunkten var ett "rundaborddiskussion" om "Thesauri versus ontologies". Deltagarna i diskussionen var Michael Fingerhut från IRCAM, Centre Pompidou i Paris, Massimo Gentili-Tedeschi från Ufficio Fondi Musicali i Milano.

Vad ontologi är kan beskrivas följande: ”**ontologi** - det som existerar - de föremål, processer och begrepp som existerar för ett system av datorprogram. Med att de existerar menas att de är namngivna (se [semantik](#)) och att det finns beskrivningar av vad de kan göra inom systemet och vilka relationer som kan finnas mellan dem. Ontologin beskriver de objekt som kan förekomma i en modell av ett datasystem. I systemutveckling hör *ontologi* och *semantik* nära samman. Den [semantiska webben](#) förutsätter till exempel detaljerade ontologier. Ordet semantik är hämtat från filosofin, där ontologi är läran om vad som menas med existens och om vad som verkligen existerar”. (ur CS, Computer Sweden, 050720, <http://computersweden.idg.se/tjanster/sprakwebb/ord.asp?ord=ontologi>)

Michel Fingerhut menade att ontologi hjälper användarna att få bättre sökresultat. Speciellt för personer som inte har så precisa verktyg att beskriva, man låter datorn beskriva åt sig. En sökning på t.ex. ”Polish Baroque Music” kan ge träffar även på kompositörer födda i Polen men ej verksamma där. En del undrade vad skillnaden i praktiken för låntagarna var, men fick svaret att för låntagaren var skillnaden enbart att de fick bättre och färre träffar.

Av fredagens utbud av seminarier var det den ordnades av ”IAML Libraries in Music Teaching Institutions Branch” som väckte mitt intresse. Temat var ”Choral sets in conservatories” och först ut var Otlu Alsvik från Norges Musikkhøgskole i Oslo. Otlu redogjorde för en liten undersökning hon gjort om hur biblioteken vid musikinstitutioner i Norge gör med sina körnoter och hur hon själv gör som ansvarig för Musikkhøgskolens körnoter. Det är otroligt hur mycket man känner igen från vår egen hantering av körnoter! En annan intressant presentation under denna session framfördes av Jean Sturm från Musica International, Strasbourg. Han presenterade ”The Musica International Projekt”, ett projekt som ger körsångare och dirigenter ett bra verktyg att leta repertoar bland nästan 150 000 titlar! Det är sökbart genom webben www.musicanet.org med full access för prenumeranter eller genom DVD-ROM. Ett mycket intressant projekt som vi här på vårt bibliotek kommer att gå vidare med.

Fredagens sista session avslutades med rapporter från olika IAML Branches och slutligen en kortare presentation av nästa års konferens i Göteborg av Pia Shekhter med en efterföljande videopresentation på ca 10 min av staden Göteborg. Vi fick många lovord av videon och vi hoppas på ett stort deltagarantal nästa år. Avslutningsmiddagen hölls utanför Warszawa på ett lyxigare hotell med en krogshow som underhållning. Min ungerska bordsdam från Nationalbiblioteket i Budapest viskade till mig (=skrek i örat, ljudvolymen var mycket hög): ”Please, no music to the food next year!”.

Det har varit mycket givande att vara med på den här konferensen i Warszawa och vi ser fram emot vår konferens i Göteborg nästa år. Mycket jobb kommer att behövas för förberedelsen inför detta och därför var konferensen i Warszawa en bra startpunkt på det jobb vi har framför oss.

Birgitta Eriksson

Högskolan för scen och musik vid Göteborgs universitet (f.d. Musikhögskolan vid Göteborgs universitet)